

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 61. An restitui debeat, quod est acceptum pro re aliunde debita.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

pter debitum, quod potest esse ex contractu quamvis de se non honesto. *Si dicas*, sic foveri scelera, si enim meretrix sciret se nihil accepturam, non prostitueret se. *R.* Id esse per accidens, & habere se tantum remotè ac indirectè.

§. 3. Si pretium sit datum pro actione mala necdum posita, restitui debet, quia actio non debet poni, ergo nec retineri potest pretium pro ea ponenda: si tamen pretium liberaliter donatum esset ad alliciendum animum, posset retineri, sed adhuc omittenda esset actio, utpote de se semper mala, ita *Lug. n. 49.*

Q. 60. An restitui debeat pecunia à Dæmone accepta. *R.* Si sciatur, quòd Dæmon furatus sit alicui, ut tibi daret, teneris restituere secundum antè dicta: si autem hoc nesciatur, spectato iure naturæ poteris retinere, quia dæmon potuit accipere ex fundo maris, aut aliunde, ubi erat derelicta, ita *Dian. p. 10. t. 15. R. 48.* De iure positivo post sententiam Judicis debet dari pauperibus vel applicari fisco, quidquid per artem magicam aut prohibitam acquiritur, uti habent leges & AA communiter cum *Lugo d. 6. n. 112.*

Q. 61. An restitui debeat, quod est acceptum pro re vel actione aliunde debita. *R.* §. 1. Si ex iustitia erat debita illi, qui dat, restitui debet, uti habet communis cum *Less. L. 2. c. 14. n. 69. Lugo d. 18. n. 63. Dicast. d. 6. dub. 3. Tamb. l. 7. c. 5. §. 3. n. 13. & 21. Haun. t. 2. n. 352. Petsch: p. 143. contra Nav. Sotum & alios.* Ratio est, quia dans pretium pro re, ad quam habet ius, æquivalenter emeret rem suam, ut redimeret iniustam vexam, ergo pretium iniuste acceptaretur, ergo restituendum est. Quòd si pro obtinenda actione tali daretur a-

liquid ex liberalitate, aut tantum ad animum alliciendum, ut actio poneretur, docent *Nav. Rebel. Tolet.* aliique communiter cum *Dian. p. 3. t. 6. R. 4.* posse retineri, per se loquendo, nam de Judice aliter forte loquendum est, de quo l. 4. n. 1499.

294 §. 2. Magis controversum est, quid dicendum sit, si res ex Justitia sit debita, non quidem tibi, attamen alteri, v. g. Titio debita est vita sua, adeoque debetur illi ommissio occisionis, nunc quaeritur, si scias Cajum intendere mortem Titii, & Cajo des pretium, ne eum occidat, an Cajo hoc pretium possit retinere: affirmant *Sotus, Bannez & alii*, quia quamvis Titius habeat jus ad illam ommissionem, tu tamen non habes jus ad illam, & hoc jus potest tibi esse utile, ergo poteris hoc emere. Hanc sententiam vocat probabilem *Petsch. p. 144., Tamb. n. 14.* non improbabilem, quamvis addat timere se, ne in praxi pretium detur nomine Titii ad redimendam injustam illius vexam, in quo casu non posset retineri, quia ex justitia est obligatio omittendi illam vexam: *Beja p. 1. cas. 31.* docet, si solveris Cajo partem pretii & partem non solveris, Cajo non teneri restituere, quod accepit, quia quamvis LL. videantur obstare, quando aliquid acceptum est turpiter, si turpitudinis sit tantum ex parte recipientis, ideoque eadem Leges dent tibi jus repetendi, tamen non prohibent translationem domini, ergo si tu non repetas, censeris consentire, ut Cajo retineat, quod accepit in pretium occisionis in gratiam tui ommissa. Quoad reliquam partem, putat Cajo non posse quidem de jure exigere, attamen posse ostendere

dere suum desiderium habendi, & vicissim offerre voluntatem tibi semper in omnibus obsequendi. Econtrà *Less.* n. 67. alique communiter cum *Lugo* d. 37. n. 126. probabiliùs dicunt non posse ideo postulari vel retineri aliquid, (additque *Mol.* t. 1. d. 83. n. 3. oppositam sententiam esse improbabilem, sed immeritò inquit *Petsch.*) Ratio nostra est, quia sic aperiretur ostium usuris, furtis & rapinis, sic enim posset quis dicere se accipere pretium, non à Titio, cui dat mutuum, nec pro mutuo, sed à Cajo, cui se obligaret ad gratis mutuandum Titio: item posset latro dicere se occisurum Titium, nisi Caius daret pretium pro illa omissione &c. Et ratio à priori est, quia hoc non potest à Cajo vendi, cujus alius est dominus, sed alius est dominus talis actionis vel omissionis, illi enim alteri debetur, ergo non potest vendi à Cajo.

§. 3. Si actio ex alia tantùm virtute sit debita, 295 non est obligatio restituendi pretium pro ea acceptum, ita *Sotus*, *Bann. Dian. Lugo* n. 67. *Haun.* n. 353. *Tamb.* n. 21. *Petsch.* p. 148. contra *Medin. Covarr. Less. Molin.* & alios apud *Dicast.* n. 58., quia quando hoc, pro quo datur pretium, non erat debitum ex justitia, v. g. si accipiam pretium, ut deponam odium erga alterum, huic pretio respondet jus, quod acquiritur, & non habebatur, antequam dares pretium. *Nec obstat*, quòd antecederet tenerer deponere odium, adeoque videatur dari ex metu ad redimendam vexam, nam non tenebar ex justitia, nec metus ille tollebat voluntarium, neque etiam metus aut vexa erat contra justitiam, ergo accipiendo pretium pro omissione non peccavi

M s

contra

contra iustitiam, ergo inde non oritur obligatio restituendi. Hic dicta intellige, nisi quis antecederet fit redditus inhabilis ad acquirendum dominium talis pretii; item intellige, spectato jure naturæ, nam jus positivum obligat ad restitutionem, v. g. simoniacum in materia beneficiorum, in ingressu Religionis & Ordine, secundum probabilem sententiam multorum; possuntque videri *Lugo* f. 10. & 11. *Dicaft.* dub. 3. & 4. *Hann.* à n. 358.

A R T I C U L U S III.

An, & quid debeat restitui pro injuria illata corpori, v. g. per mutilationem & occisionem &c.

296° Resp. Injustus occisor, mutilator, in conscientia tenetur tantum restituere pro damnis bonorum fortunæ, quæ ex tali occisione, vulnere, &c. directè ab eo causata sunt, juxta prudentis arbitrium. præcisè autem pro vita, membro, vel cicatrice, nihil tenetur restituere secundum rigorem: cum sint bona altioris ordinis, quæ penam æstimari non possunt. Ita contra *Sotum*, *Sylv.* &c. probat *Less.* l. 2. c. 9. d. 23. *Vide Lay.* l. 3. t. 3. p. 3. c. 6. *Unde resolves.*

193. I. Qui occidit ebrius alium, si ebrietas non fuit culpabilis & voluntaria, vel licet fuerit talis, si tamen homicidium vel non prævidit, vel diligentiam debitam adhibuit ad cavendum, non tenetur ad restitutionem, tenetur autem, si prævidit, & non cavit. *Ben. d.* 2. q. ult. f. 2. p. 2. ex communi. II.